

UCHWAŁA Nr IV/15/2010
RADY GMINY UNISŁAW
z dnia 30 grudnia 2010r.

w sprawie przyjęcia Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na rok 2011.

Na podstawie art.18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art.4 ust.2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2002r Nr 147, poz.1231 z późn. zm.) oraz art.10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2005r Nr 179, poz.1485 z późn. zm.)

Rada Gminy w Unisławiu
uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na rok 2011 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Tomasz Majewski
Tomasz Majewski

**Załącznik
do Uchwały Nr IV/15/10
Rady Gminy Unisław
z dnia 30 grudnia 2010r.**

**Gminny Program
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych , Przeciwdziałania Narkomanii
na rok 2011**

Podstawa prawna i merytoryczna programu.

- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2001 Nr 128 poz. 1401, Dz. U. z 2002 Nr 147 poz. 1231, Dz. U. Nr 167 poz. 1372, z 2003 Nr 80 poz. 719, Dz. U. Nr 122 poz. 1143);
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015

Zgodnie z zapisami powyższych ustaw samorząd gminny jest w obowiązku stworzyć Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii.

Wstęp.

Program jest kontynuacją działań i zadań realizowanych w latach ubiegłych. Podstawowym celem Programu jest zmniejszenie rozmiarów szkód związanych z nadużywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

Planowane działania profilaktyczne i naprawcze dotyczą nie tylko szkód związanych z nadużywaniem alkoholu ale rozumiane są szerzej: jako profilaktyka problemów wynikających z używania i nadużywania substancji psychoaktywnych.

W nowoczesnych koncepcjach profilaktycznych podkreśla się, że na poziomie wczesnego zapobiegania podział na alkohol, narkotyki i tytoń nie ma uzasadnienia, bowiem mechanizmy i motywy sięgania po środki psychoaktywne są bardzo zbliżone.

W działaniach rehabilitacyjnych dzieje się podobnie. Upowszechniający się w ostatnich latach wzór konsumpcji polegający na mieszaniu środków legalnych i nielegalnych powoduje, że i w leczeniu coraz częściej pojawiają się pacjenci, których trudno jednoznacznie zdiagnozować jako uzależnionych wyłącznie od narkotyków czy alkoholu.

Współczesne podejście do profilaktyki używania substancji psychoaktywnych obejmuje zatem różne środki – wszędzie tam gdzie mowa będzie o profilaktyce problemów alkoholowych problem należy rozumieć szerzej – jako profilaktykę problemów wynikających z używania środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, tytoń).

Główne problemy alkoholowe.

Szkody związane z piciem występujące u młodych Polaków

Alkohol jest najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej.

Młodzi ludzie narażeni są na wszelkiego rodzaju doraźne szkody związane z działaniem alkoholu. Należą do nich: wypadki (ocenia się, że picie alkoholu jest główną przyczyną zgonów i inwalidztwa -osób w wieku 15-21 lat), konflikty z prawem, większe ryzyko stania się ofiarą przestępstwa, przedwczesna inicjacja seksualna, konflikty z rówieśnikami i w rodzinie, problemy z nauką, sięganie po inne substancje psychoaktywne, zaburzenia procesu dojrzewania, obniżenie motywacji do wyznaczania sobie celów w życiu,

zaburzenia rozwoju emocjonalnego

Szkody zdrowotne spowodowane pićm alkoholu przez dorosłych

Według Światowej Organizacji Zdrowia , alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji (po nadciśnieniu i paleniu tytoniu), a ponad 60 różnych rodzajów chorób i urazów ma związek z alkoholem. Badania pokazują, że ok. 20 % wszystkich zgłoszeń pacjentów do podstawowej opieki zdrowotnej ma związek z alkoholem .Osobnym typem szkód zdrowotnych są uszkodzenia płodu , powstałe w wyniku spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży.

Uszkodzenia zdrowia związane z uzależnieniem od alkoholu

Uzależnienie powoduje zmiany w funkcjonowaniu fizjologicznym, psychologicznym i poznawczym. Przyczynia się do szeregu poważnych chorób oraz powoduje dezorganizację życia społecznego osób uzależnionych i ich rodzin. Istnieje wysoki związek między uzależnieniem od alkoholu a bezrobociem, niższym statusem socjo-ekonomicznym , wypadkami i przemocą interpersonalną.

Zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym zjawisko przemocy w rodzinie

Dotkliwą konsekwencją życia w bliskiej relacji z osobą uzależnioną może być współuzależnienie – szkodliwy sposób przystosowania się , który utrudnia optymalne funkcjonowanie i znacząco ogranicza umiejętności realistycznej oceny sytuacji i tym samym możliwości rozwiązania problemów , zarówno osobistych jak i całej rodziny. U osób współuzależnionych często występują różnego rodzaju choroby o podłożu psychosomatycznym, a także problemy emocjonalne, zaburzenia depresyjne i lękowe. Jednym z zaburzeń ściśle skorelowanym z alkoholem jest przemoc w rodzinie. Szczególnie trudna jest sytuacja dzieci wychowujących się w rodzinie z problemem alkoholowym. Dysfunkcja takiej rodziny zakłóca prawidłowy rozwój dziecka. Dzieci te doświadczają wielu traumatycznych sytuacji , w tym przemocy ze strony rodziców.

Naruszenie prawa przez osoby będące pod wpływem alkoholu, w tym kierowanie pojazdem pod wpływem alkoholu

Używanie alkoholu związane jest z przestępczością. Statystyki policyjne podają, że spośród ogólnej liczby osób podejrzanych o popełnienie przestępstw, blisko 40% było pod wpływem alkoholu. W 78% odebranie kierowcy prawa jazdy ma związek z prowadzeniem samochodu po użyciu alkoholu.

Naruszanie prawa przez osoby handlujące alkoholem

Najważniejszymi zjawiskami problemowymi są w tym obszarze naruszanie prawa związane ze sprzedażą alkoholu osobom nieletnim oraz nielegalny handel napojami alkoholowymi

Szkody ekonomiczne związane z nadużywaniem alkoholu oraz uszkodzenia środowiska pracy

Straty ekonomiczne związane z alkoholem szacuje się na 1,3% PKB, co za rok 2009 daje

kwotę 17,5 mld zł.

Na tą kwotę składają się m.in. :opieka zdrowotna, leczenie i prewencja, szkody spowodowane działaniami przestępczymi, w tym koszty funkcjonowania policji, sądownictwa i więziennictwa, szkody wynikające z wypadków drogowych, nieobecność w pracy, obniżona wydajność, bezrobocie.

Są to wymierne straty ponoszone przez poszczególne gminy i ich mieszkańców.

Diagnoza problemów alkoholowych w Gminie Unisław

Dostępność napojów alkoholowych

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych	- 33
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	- 25
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	- 8
Łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych uchwalony przez Radę Gminy	- 40

Dane demograficzne

Gminę Unisław zamieszkuje 1755 rodzin, w tym:

560 dzieci w wieku od 0 do 6 lat
597 dzieci w wieku od 7 do 14 lat
444 młodzież od 15 do 19 lat
1236 dorosłych od 20 do 29 lat
3410 dorosłych od 30 do 59 lat
1144 dorosłych w wieku pow. 60 lat

Problemy społeczne

Dane z PUP Chełmno na dzień 31.08.2010

liczba bezrobotnych ogółem - 389
w tym mężczyźni 169, z prawem do zasiłku 102
kobiety 220 z prawem do zasiłku 53
stopa bezrobocia 18,1 %

W pierwszym półroczu 2010 r Gminna Opieka Społeczna udzieliła różnego rodzaju pomocy rodzinom w tym:

209 (tj.12%) rodzinom z powodu ubóstwa,
184 (tj.10%) z powodu bezrobocia,
92 (tj.5%) z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby,
50 (tj.3%) z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,
33 (tj.2%) z powodu niepełnosprawności ,
27 (tj.1,5%) z powodu alkoholizmu,

10 (tj. 0,6%) z powodu przemocy .

Dane z ankiet przeprowadzonych w miesiącu październiku br. wśród mieszkańców Unisławia

- 93% ankietowanych stwierdzało fakt picia alkoholu przed sklepami i skarżyło się na uciążliwości z tego powodu
- 88% ankietowanych zna osoby uzależnione od alkoholu
- 70% ankietowanych zna osoby pijące w sposób przynoszący szkody a nie uzależnione
- 70% ankietowanych wie o przypadkach picia alkoholu przez nieletnich
- 32% ankietowanych wie o sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim
- 42% ankietowanych wie o osobach stosujących przemoc
- 32% ankietowanych było świadkiem przemocy
- 21% ankietowanych zna osoby używające narkotyki
- 18% ankietowanych znane są osoby nadużywające leków
- 12% ankietowanych znane są osoby które używają dopalaczy

Analiza sytuacji wychowawczej uczniów Zestawienie liczbowe 2009/2010

	<i>SP uczniów</i>	<i>G uczniów</i>	<i>LO uczniów</i>	<i>ZSZ uczniów</i>
Z trudnościami w nauce	21 %	31%	18%	14%
Drugorocznici	0,5 %	1%	2%	0%
Sprawiający trudności wychowawcze	11%	15%	8%	8%
Wagarowicze	1%	10%	11%	16%
Pałacy papierosy	0%	3%	0%	12%
Pijący alkohol	0%	0%	0%	1osoba
Pod nadzorem kuratora	2%	4%	0%	3%
Niedostosowani i zagrożeni niedostosowaniem	6%	9%	3%	8%

W województwie kujawsko-pomorskim podobnie jak w całym kraju, około 20 % nastolatków nadużywa alkoholu w sposób przynoszący poważne szkody dla rozwoju fizycznego, psychicznego i moralnego. W przypadku dzieci i młodzieży w wieku 7 – 18 lat, zachodzą niepokojące zjawiska i procesy. Obniża się wiek inicjacji alkoholowej: pierwszy kontakt przed ukończeniem 12 roku życia w 64,6 %, a pomiędzy 13 a 15 rokiem życia w przypadku 31,9 % dzieci i młodzieży, co oznacza iż tylko 4,5 % osób sięgnęło po alkohol w późniejszym okresie.

Zaciera się różnica wieku inicjacji i częstotliwości spożywania alkoholu występująca poprzednio pomiędzy chłopcami i dziewczętami. Rośnie częstotliwość spożywania alkoholu oraz liczba eksperymentujących z narkotykami.

Dane z policji za pierwsze półrocze 2010

interwencje porządkowe wobec osób pod wpływem alkoholu - 19

ilość osób podejrzanych o łamanie prawa pod wpływem alkoholu	- 20
ilość interwencji domowych związanych z przemocą	- 5
ilość interwencji domowych związanych z alkoholem	- 3
ilość osób przewiezionych do Izby Wyrzeźwień	- 25
ilość spraw prowadzonych w związku ze sprzedażą alkoholu nieletnim	- 1
ilość osób podejrzanych o handel narkotykami	- 1
ilość osób podejrzanych o posiadanie narkotyków	- 1

Dane z Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin

W Punkcie Konsultacyjnym w pierwszym półroczu br udzielono 215 porad ,
 podjęto różnego rodzaju działania związane z uzależnieniem od alkoholu wobec 51 osób,
 2 osoby ukończyły terapię podstawową ,
 3 osoby objęte są nadzorem kuratorskim ze zobowiązaniem do udziału w spotkaniach z
 terapeutą i spotkaniach samopomocowych grupy AA
 2 osoby przebywają aktualnie na oddziale w Wojewódzkim Ośrodku Terapii Uzależnienia i
 Współuzależnienia w Czerniewicach, 2 osoby mają wyznaczony termin i czekają , 1 osoba
 przebywa na oddziale odwykowym w Szpitalu Psychiatrycznym w Świeciu.
 Wobec 2 osób toczy się postępowanie w Sądzie Rejonowym w Chełmnie o zobowiązanie
 do podjęcia leczenia.

Stan zasobów w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Unisław

Placówki leczenia odwykowego.

Na terenie Gminy Unisław nie działa żadna specjalistyczna placówka leczenia odwykowego.

Lecznictwo odwykowe o charakterze zamkniętym prowadzone jest głównie w oparciu o ofertę Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych – Oddział terapii Uzależnienia od Alkoholu w Świeciu oraz Wojewódzką Poradnię Odwykową Uzależnienia i Współuzależnienia – Oddział Odwykowy Całodobowy w Czerniewicach.

Inne formy pomocy , działań profilaktycznych i doradczych

- Punkt konsultacyjno – informacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin. Jest to miejsce pierwszego kontaktu dla osób zgłaszających zaistnienie sytuacji kryzysowych związanych z problemem uzależnienia oraz przemocą w rodzinie. Prowadzi także poradnictwo, rozmowy motywujące do podjęcia leczenia, interwencje na rzecz osób dotkniętych przemocą domową.
- Na terenie gminy działa grupa samopomocowa funkcjonująca w oparciu o założenia wspólnoty Anonimowych Alkoholików.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W skład Gminnej Komisji wchodzi 6 osób

- Wójt Gminy Unisław
- pielęgniarka
- specjalista d/s. problemów alkoholowych

- kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
- pracownik UG zajmujący się wydawaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
- policjant

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oprócz zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzą nienormowane czasem działania w swoich środowiskach zawodowych, obejmujące informowanie o chorobie alkoholowej, podejmowanie doraźnej interwencji wobec osób wymagających pomocy.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 70 zł za uczestnictwo i pracę w posiedzeniach . Potwierdzeniem uczestnictwa w posiedzeniu i pracach komisji jest podpisana lista obecności umieszczona w protokołach posiedzeń, która jest jednocześnie podstawą do dokonania wypłaty wynagrodzenia.

Wypłata wynagrodzenia następuje 1 raz w miesiącu, na koniec danego miesiąca.

Źródła i zasady finansowania

1. Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:

- 1) art. 11. 1 „W celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art.4 1 ust.1 gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych”.
- 2) art.18. 2 ”Dochody z opłat za wydawane zezwolenia (...) wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów , o których mowa w art.10 ust 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, i nie mogą być przeznaczane na inne cele”.

2. Planowane dochody na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii łącznie wyniosą : **120 000 zł**, (słownie sto dwadzieścia tysięcy złotych), w tym **92 000 zł** (słownie: dziewięćdziesiąt dwa tysiące złotych) – stanowią środki wpływające z tytułu opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na 2011rok, a **28 000 zł** niewykorzystane środki z 2010 r.

3. Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii mogą być również finansowane z dotacji celowych Wojewody, Europejskiego Funduszu Społecznego .

Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

1. Wójt Gminy Unisław poprzez specjalistę d/s alkoholowych

2. Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
4. Komenda Powiatowa Policji .
5. Placówki oświatowo – wychowawcze.
6. Gminny Ośrodek Zdrowia

Informacje uzupełniające

1. W miarę pozyskiwanych środków (za zezwolenia) mogą być realizowane inne przedsięwzięcia profilaktyczne nie ujęte do realizacji w Gminnym Programie Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
2. W uzasadnionych przypadkach Wójt może dokonać zmiany wydatków pomiędzy poszczególnymi punktami w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
3. Nadzór nad realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii będzie prowadził Wójt poprzez specjalistę d/s. alkoholowych

Cele , zadania i realizacja działań.

Cel główny to ograniczenie szkód związanych z używaniem alkoholu.

Na szkody związane z alkoholem narażony jest każdy człowiek, niezależnie od tego czy pije alkohol czy jest abstynentem. Działania podejmowane przez gminę w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych są zaadresowane do wszystkich jej mieszkańców, nie tylko do tych , którzy piją alkohol.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i ma na celu likwidację szkód i zapobieganie występowaniu negatywnych zjawisk związanych z tzw. zachowaniami ryzykownymi, nadużywaniem środków psychoaktywnych.

Z jednej strony są to zadania własne samorządu wskazane wcześniej wymienionymi ustawami, z drugiej jest to odpowiedź na zapotrzebowanie lokalnej społeczności w związku z występowaniem w/w problemów.

Cele szczegółowe

<i>lp</i>	<i>Cele szczegółowe koszt realizacji</i>	<i>Wskaźniki osiągnięcia celu</i>	<i>Działania(zadania – co i jak zostanie zrobione aby osiągnąć cele)</i>
1	Podnoszenie świadomości mieszkańców w problematyce uzależnień i przemocy. Planowana kwota – 6 000.-	ankiety wśród mieszkańców ilość wykonanych badań przesiewowych ankieta	- publikowanie materiałów w mediach lokalnych oraz zamieszczanie informacji o godzinach pracy Punktu konsultacyjnego, specjalisty d/s alkoholowych oraz terapeuty - współpraca z ośrodkiem zdrowia- wprowadzenie testów Audit pozwalających rozpoznać picie szkodliwe i ryzykowne oraz kierowanie pacjentów do Punktu Konsultacyjnego - umieszczanie w gablocie wiadomości o aktualnych działaniach Punktu Konsultacyjnego
2	Zwiększenie dostępności i jakości usług związanych z uzależnieniami , przemocą i profilaktyką Planowana kwot – 70 000,-	ilość osób objętych działaniami w Punkcie Konsultacyjnym ilość spotkań certyfikaty ukończonych szkoleń	- poszerzenie pracy Punktu Konsultacyjnego , terapeuty i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o działania związane z przemocą w rodzinie - udostępnienie pomieszczenie na spotkania samopomocowe osób uzależnionych poza dotychczasowym czasem spotkań - szkolenia osób zajmujących się uzależnieniami, przemocą i profilaktyką uruchomienie bezpośredniej linii informacyjnej dot. zapobiegania uzależnieniom i przemocy od godz.7.15 do godz 15.15

<i>lp</i>	<i>Cele szczegółowe koszt realizacji</i>	<i>Wskaźniki osiągnięcia celu</i>	<i>Działania(zadania – co i jak zostanie zrobione aby osiągnąć cele)</i>
3	Podjęcie działań wspomagających na rzecz rodzin niewydolnych wychowawczo i gospodarczo Planowana kwota – 3 000,-	ilość rodzin objętych działaniami	- uruchomienie programu pozwalających poprawić funkcjonowanie rodzin
4	Ograniczenie skali zjawiska spożywania napojów alkoholowych przed sklepami- Planowania kwota – 1 500,-	ilość ukaranych sprzedawców ankiety ilość sprzedawców objętych szkoleniem	- informowanie społeczeństwa o jego możliwościach działania w tym zakresie poprzez artykuły w prasie - zintensyfikowanie działań policji na rzecz utrzymania porządku w miejscach publicznych - szkolenie sprzedawców
5	Monitorowanie sprzedaży napojów alkoholowych ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania zakazu sprzedaży osobom nieletnim Planowany koszt – 500,-	liczba stwierdzonych przypadków łamania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	- zakup kontrolowany
6	Umocnianie środowiska abstynenckiego Planowany koszt – 14 000,-	ilość podjętych działań przez beneficjentów lista obecności	- współpraca z organizacjami , stowarzyszeniami oraz grupami samopomocowymi w zakresie promowania trzeźwego życia , w tym utworzenie klubu abstynenta - warsztaty dla osób uzależnionych

<i>lp</i>	<i>Cele szczegółowe koszt realizacji</i>	<i>Wskaźniki osiągnięcia celu</i>	<i>Działania(zadania – co i jak zostanie zrobione aby osiągnąć cele)</i>
7	Wzmacnianie czynników chroniących młodzież przed podejmowaniem zachowań ryzykownych. Planowany koszt – 25 000,-	listy dzieci objętych działaniami	prowadzenie profilaktycznej i informacyjnej działalności dla dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii (dofinansowanie koloni, imprez kulturalnych i sportowych z elementami profilaktyki, wycieczek o charakterze profilaktycznym).